

VERONMAKSAJAIN KESKUSLIITTO RY
Kalevankatu 4
00100 HELSINKI

LAUSUNTO
5.9.2019

Valtiovarainministeriö
Vero-osasto

E-mail valtiovarainministerio@vm.fi

Viite Lausuntopyyntö 19.8.2019 VM091:00/2019

Lausunto luonnoksesta hallituksen esitykseksi talousarvioesityksen yhteydessä esiteltävistä tuloverolain sekä ulkomailta tulevan palkansaajan lähdeverosta annetun lain eräistä muutosehdotuksista

Ansiotulojen verotus 2020

Esitystä kerrotaan täydennettävän myöhemmin ansiotuloveroperusteisiin vuodelle 2020 ehdotettavilla muutoksilla budjettiriihessä tehtävien päätösten perusteella.

Palkansaajan sosiaalivakuutusmaksujen muutosten takia palkkaverotus on kiristymässä vuonna 2020, kun työeläkevakuutusmaksu ja sairausvakuutuksen sairaanhoitomaksu nousevat ja työttömyysvakuutusmaksu ja sairausvakuutuksen päivärahamaksu alenevat.

Valtiovarainministeriön budjettiehdotuksessa esitetään pieni- ja keskituloisten tuloverotukseen 200 miljoonan euron kevennystä. Lisäksi toteutetaan perinteinen ansiotason nousua vastaava indeksitarkistus, jotta yleinen ansiotason nousu ei nostaisi veroprosenttia.

Pienituloisille painottuva 200 miljoonan euron kevennys ei riitä kompensoimaan sosiaalivakuutusmaksujen muutoksista aiheutuvaa palkkaverotuksen kiristymistä kuin pienelle osalle palkansaajista. Keskituloisen, noin 3 500 euroa kuukaudessa ansaitsevan palkansaajan veroprosentti onkin kiristymässä kokonaisuudessaan 0,4 %-yksikköä ja suurituloisempien hieman enemmän.

Veronmaksajain Keskusliitto pitää tärkeänä, että palkkaverotusta uhkaava kiristyminen puretaan kokonaan. Jotta palkkaverotusta ensi vuonna uhkaava kiristyminen estetään kaikilla tulotasoilla, vaaditaan vielä ainakin 250 miljoonan euron lisäkevennys ansiotulojen veroperusteisiin.

Kotitalousvähennys

Esitysluonnoksessa ehdotetaan kotitalousvähennykseen leikkausta. Vähennyksen enimmäismäärä laskisi 2 400 eurosta 2 250 euroon ja vähennettävä määrä 50 prosentista 40 prosenttiin työkorvauksesta yhteisöltä ostettaessa ja 20 prosentista 15 prosenttiin maksettujen palkkojen osalta.

Kotitalousvähennys on luotu leikkaamaan kotitalouspalveluiden verokiilaa. Vähennys kohdistuu palveluihin, joissa ostamisen vaihtoehtona on työn tekeminen itse. Vähennys helpottaa palveluiden hankintaa markkinoilta luoden edellytykset tehokkaammalle ja tuottavammalle työnjaolle. Sen avulla on synnytetty työllistävä kotitalouspalvelujen toimiala Suomeen.

Kotitalousvähennyksellä on jatkuvasti suuri merkitys myös harmaan talouden vastaisessa taistelussa. Vähennyksen leikkaaminen on ristiriidassa hallituksen harmaan talouden purkamiseen ja työllisyyden parantamiseen liittyvien tavoitteiden kanssa.

Veronmaksajain Keskusliitto vastustaa kotitalousvähennyksen leikkaamista. Vähennykselle on laaja tuki monesta eri näkökulmasta ja siitä on tullut perusteltu ja toimiva osa verojärjestelmää. Se ehkäisee harmaata taloutta, parantaa markkinaehtoista työnjakoa ja lisää alan työllisyyttä.

Asunovelan korkovähennys

Esitysluonnoksessa ehdotetaan omaan asuntoon kohdistuvan velan korkovähennysoikeuden poistamista asteittain. Vuonna 2020 vähennyskelpoisia olisi 15 prosenttia velan koroista nykyisen 25 prosentin sijaan. Vuonna 2021 vähennysoikeus olisi 10 prosenttia ja vuonna 2022 enää 5 prosenttia. Vähennysoikeus poistuisi kokonaan vuoden 2023 alusta.

Korkovähennys helpottaa tavallisten asuntosäästäjien ja nuorten kotitalouksien mahdollisuuksia päästä kiinni omaan asuntoon ja kartuttaa näin varallisuuttaan. Se parantaa asunovelkaa tarvitsevien asemaa asuntomarkkinoilla suhteessa sijoittajiin tai muuten valmiiksi varakkaisiin henkilöihin. Vähennyksen leikkaantuessa on syytä seurata, muuttuuko omistusasuminen vain entistä paremmin toimeentulevien mahdollisuudeksi keskittäen varallisuutta näin yhä harvemmille.

Korkovähennyksen myötä asunonomistajalla on ollut kannustin maksaa taloyhtiölaina pois omalla henkilökohtaisella lainallaan. Vähennysoikeuden poistussa yhtiölainasta tulee aiempaa houkuttelevampi, mikä voi johtaa asuntoyhteisöihin kohdistuvien velkariskien kasvuun.

Asuntolainan korkovähennyksen merkitys on juuri nyt poikkeuksellisen alhaisen korkojen takia rajallinen, mutta tilanne voi tulevaisuudessa muuttua. Jos

korkotaso nousee merkittävästi, voi korkovähennykselle tulla uudestaan käyttöä velkaisten kotitalouksien tilanteen helpottamisessa.

Veronmaksajain Keskusliitto näkee, että korkovähennys on syytä säilyttää työkalupakissa kotitalouksien velkakustannuksia säätelevänä instrumenttina, vaikka siitä matalien korkojen aikana luovuttaisiin.

Työnantajan maksamat muuttokustannukset

Esitysluonnoksessa muuttokustannusten veronalaista osuutta huojennetaan säätämällä puolet työnantajan maksamista kustannuksista verovapaaksi. Ehdotus perustuu hallitusohjelmaan ja sen tavoitteena on edistää työvoiman liikkuvuutta niin kotimaan sisällä kuin ulkomailta Suomeen muutettaessa.

Veronmaksajain Keskusliitto kannattaa työnantajan maksaman muuttokustannuksen verokohtelun huojentamista.

Ulkomailta tulevan palkansaajan lähdevero

Esitysluonnoksen ehdotuksessa ulkomailta tulevan palkansaajan lähdeverosta annettu laki säädetään pysyväksi ja lähdeveroprosentti alennetaan 35 prosentista 32 prosenttiin. Ehdotus perustuu hallitusohjelmaan, jonka mukaan ulkomailta Suomeen muuttaviin avainhenkilöihin kohdistuva verohuojennus vakiinaistetaan pysyväksi.

Ulkomailta Suomeen muuttavien avainhenkilöiden verohelpotusta pidetään perusteltuna, koska Suomen tuloverotuksen yleisesti kireän tason nähdään rajoittavan hyväpalkkaisten muuttoliikettä Suomeen. Toisaalta erityiskohtelun voidaan nähdä asettavan veronmaksajat eriarvoiseen asemaan, kun kotimaisien erityisasiantuntijoiden verotaakka voi muodostua selvästi korkeammaksi, vaikka tulot olisivat yhtä suuret.

Veronmaksajain Keskusliitto pitää perusteltuna avainhenkilöiden verotuksen helpottamista, jolla voidaan lisätä Suomen houkuttelevuutta ulkomaisille erityisasiantuntijoille. Kestävä ratkaisu asiantuntijoiden ankaraan verotukseen on kireän ansiotuloverotuksen yleinen keventäminen, joka kohtelee yhteinäisesti myös kotimaisia veronmaksajia.

Teemu Lehtinen
toimitusjohtaja

Mikael Kirkko-Jaakkola
pääekonomisti